

ml/kg body weight has no significant effect on the slaughter output of broilers in the experimental group compared with the control.

It is established that the ratio of heart to eviscerated carcasses in the experimental group for 120 hours after drug administration over the control by 0.08 % to 0.24% of the stomach , which may indicate a greater level of functional load on the internal organs (heart and stomach) poultry of the drug Danoksan - 50. At the same time, the ratio of liver to eviscerated carcasses in the experimental group at 120 hours after the drug is less than the control at 0.05 % , which may indicate a lack learn the true impact of the drug on the liver of broiler chickens.

The study veterinary-sanitary expertise of products of slaughter of broiler chickens after use the drug Danoksan-50 is an important step in preventing the proliferation of low-quality products to consumers and is a prerequisite for further research products slaughter of broiler chickens and defining indicators such as residual quantity of the main active ingredient of the drug Danoksan-50 in products after slaughter of broiler chickens and technological properties of meat of broiler chickens, amino acid composition of meat and others.

Key words: veterinary-sanitary inspection, danofloxacin, Danoksan - 50, Broiler Poultry

УДК: 351. 779. 09

РОЛЬ ВЕТЕРИНАРІЇ В ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ БЕЗПЕЧНОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ

Савенко М.М., к. вет. н., доцент
Смолянінов В.К., к. вет. н., доцент
Труш А.М., к. вет. н., доцент
Стешенко І.І., ст. викладач
Штагер Г.Н., асистент
Савенко О.М., ветлікар

Харківська державна зооветеринарна академія, м. Харків

Анотація. Державну службу України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів утворено шляхом реорганізації Державної ветеринарної та фітосанітарної служби і приєднання до Служби, що утворюється, Державної інспекції з питань захисту прав споживачів і Державної санітарно-епідеміологічної служби. Держпродспоживслужба входить в структуру Міністерства аграрної політики та продовольства України. Департамент безпеки харчових продуктів та ветеринарії підчиняється першому заступнику голови служби. Департамент безпеки харчових продуктів та ветеринарії складається з трьох управлінь: управління безпеки харчових продуктів та кормів, управління державного контролю, управління здоров'я та благополуччя тварин.

Ключові слова: державна служба України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів, департамент безпеки харчових продуктів та ветеринарії.

Актуальність проблеми. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» утворена Державна служба України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів шляхом реорганізації Державної ветеринарної та фітосанітарної служби і приєднання до Служби, що утворюється, Державної інспекції з питань захисту прав споживачів і Державної санітарно-епідеміологічної служби та з покладанням на Службу, що утворюється, функцій з реалізації державної політики, які виконували органи, що припиняються (крім функцій з реалізації державної політики у сфері племінної справи у тваринництві, у сфері охорони прав на сорти рослин, у сфері епідеміологічного нагляду (спостереження), у сфері гігієни праці та функцій із здійснення дозиметричного контролю робочих місць і доз опромінення працівників), а також функцій із здійснення державного контролю (нагляду) за дотриманням вимог щодо формування, встановлення та застосування державних регульованих цін; здійснення державного нагляду (контролю) у сфері туризму та курортів [5].

Державна служба України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів (Держпродспоживслужба) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується

і координується Кабінетом Міністрів України та який реалізує державну політику у галузі ветеринарної медицини, сферах безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, карантину та захисту рослин, ідентифікації та реєстрації тварин, санітарного законодавства, попередження та зменшення вживання тютюнових виробів та їх шкідливого впливу на здоров'я населення, метрологічного нагляду, ринкового нагляду в межах сфери своєї відповідальності, насінництва та розсадництва (в частині сертифікації насіння і садівного матеріалу, охорони прав на сорти рослин), державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів і рекламу в цій сфері [2, 5].

Постановою Кабінету Міністрів України від 02 вересня 2015 року №667 затверджено Положення про Держпродспоживслужбу [4]. Територіальні органи Держпродспоживслужби утворені постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2015 року № 1092 [6]. З метою забезпечення фінансування Держпродспоживслужби прийнято розпорядження КМУ від 27 січня 2016 року № 76-р. Затверджено структуру апарату Держпродспоживслужби та погоджено її з Міністром аграрної політики та продовольства України. Штатний розпис та кошторис апарату Держпродспоживслужби затверджено за погодженням з Мінфіном [3, 6].

Держпродспоживслужба офіційно приступила до виконання своїх обов'язків 06.04.2016. Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (Держпродспоживслужба) офіційно розпочинає роботу і приступає до виконання функцій, покладених на неї урядовою постановою «Про затвердження Положення про Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів». Старт роботі Держпродспоживслужби дало розпорядження «Питання Державної служби з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів», яке Кабінет Міністрів прийняв 6 квітня 2016 року. Служба завершила всі необхідні заходи, пов'язані з державною реєстрацією, затвердженням положення, структури, штатного розпису апарату та кошторису. На вказану дату всі територіальні органи Держпродспоживслужби завершили процедуру державної реєстрації. Відповідно, у цих територіях призначені виконуючі обов'язки керівника [1, 3, 4, 5, 6].

Завдання дослідження. Простежити становлення Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів і захисту споживачів та визначення ролі ветеринарної медицини в системі держспожив служби України

Матеріал і методи дослідження. Матеріалом слугували нормативні документи. Для проведення досліджень використано порівняльно-історичний метод та метод системного підходу [7].

Результати дослідження. Держпродспоживслужба входить в структуру Міністерства аграрної політики та продовольства України [2]. Організаційна структура центрального апарату Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів включає ряд управлінь і секторів котрі підпорядковуються Голові служби. Департамент безпечності харчових продуктів та ветеринарії напряму підчиняється першому заступнику голови служби [1].

Департамент безпечності харчових продуктів та ветеринарії складається з трьох управлінь: управління безпечності харчових продуктів та кормів, управління державного контролю, управління здоров'я та благополуччя тварин[1].

Управління безпечності харчових продуктів та кормів забезпечує реалізацію державної політики в галузі державного контролю та нагляду за безпечністю харчових продуктів та кормів, зокрема: організацію та здійснення у межах повноважень, передбачених законодавством, державного нагляду (контролю) щодо безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, у тому числі на агропродовольчих ринках, та кормів; бере участь у реалізації науково-технічної, технологічної та інноваційної політики, впровадженні у виробництво науково-технічних досягнень та передового досвіду з питань ветеринарної медицини, реалізації державної політики в інших визначених сферах; бере участь у розробленні санітарних та фітосанітарних заходів, вимог щодо окремих показників якості харчових продуктів, кормів, технічних регламентів та стандартів; затверджує плани щорічного державного контролю та плани державного моніторингу відповідно до закону; розробляє, виконує та організовує виконання загальнодержавних програм та планів у галузі ветеринарної медицини, у тому числі державного моніторингу залишкових кількостей ветеринарних препаратів та забруднюючих речовин у живих тваринах, харчових продуктах тваринного та рослинного походження, кормах, небезпечних факторів та показників безпечності та окремих показників якості харчових продуктів у визначених сферах; бере участь у проведенні аналізу ризику для встановлення періодичності здійснення державного контролю кожної потужності, що є об'єктом державного контролю.

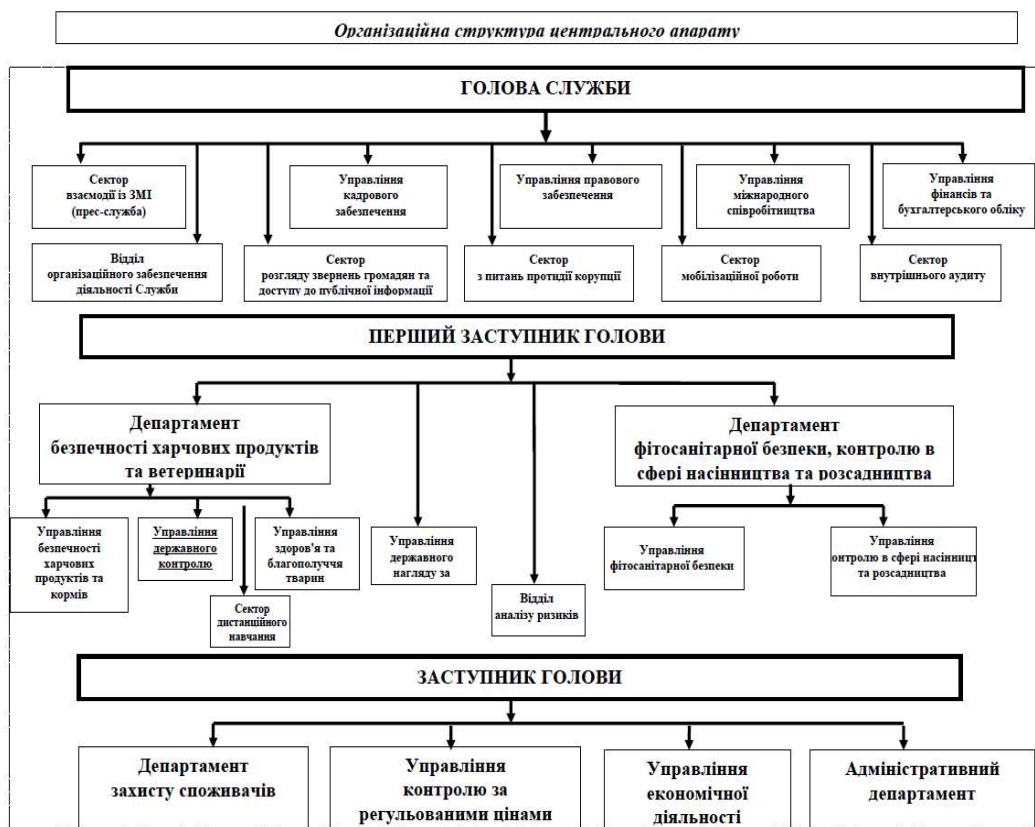

Рис. 1. Організаційна структура центрального апарату Держпродспоживслужби

Також до компетенції Управління безпеки харчових продуктів та кормів відносяться: уповноваження лабораторії та референс-лабораторії на проведення досліджень (випробувань) об'єктів санітарних заходів для цілей державного контролю; організація проведення в лабораторіях досліджень (випробувань) для цілей державного контролю; проведення оцінки результатів лабораторних досліджень (випробувань) зразків об'єктів санітарних заходів для цілей державного контролю; організація проведення відбору зразків об'єктів санітарних заходів з метою здійснення державного контролю; здійснення державного контролю за впровадженням постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР); організація та проведення державного аудиту постійно діючих процедур, що засновані на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках; моніторинг кормів та води для забезпечення їх придатності для вживання та неможливості перенесення хвороб тварин; надання пропозицій щодо навчання та підвищення кваліфікації спеціалістів ветеринарної медицини.

Управління здоров'я та благополуччя тварин організує, здійснює у межах повноважень, передбачених законодавством, державний нагляд (контроль) щодо здоров'я та благополуччя тварин, зокрема: бере участь у реалізації науково-технічної, технологічної та інноваційної політики, впровадженні у виробництво науково-технічних досягнень та передового досвіду з питань ветеринарної медицини; затверджує плани щорічного державного контролю та плани державного моніторингу відповідно до закону; розробляє, виконує та організовує виконання загальнодержавних програм та планів у галузі ветеринарної медицини, у тому числі державного моніторингу здоров'я тварин; розробляє та здійснює у межах повноважень, передбачених законом, ветеринарно-санітарні заходи з метою охорони території України від занесення особливо небезпечних хвороб, включених до списку Міжнародного епізоотичного бюро, або інших хвороб, що підлягають повідомленню, з територій інших держав або карантинних зон; аналізує причини

виникнення інфекційних та інших хвороб, недугів тварин і розробляє рекомендації щодо їх ліквідації та профілактики; забезпечує у випадках, передбачених законом, своєчасне встановлення карантину в разі виникнення особливо небезпечних хвороб, включених до списку Міжнародного епізоотичного бюро, або інших хвороб, що підлягають повідомленню; забезпечує проведення карантинних та інших ветеринарно-санітарних заходів в інфікованій та буферній зонах, зоні спостереження; повідомляє Міжнародному епізоотичному бюро про встановлення, очікуваний період дії та дату скасування карантину тварин щодо особливо небезпечних хвороб, включених до списку Міжнародного епізоотичного бюро, або інших хвороб, що підлягають повідомленню; визначає ветеринарно-санітарний статус України та окремих зон у межах її території, ветеринарно-санітарного стану потужностей (об'єктів) в Україні; установлює обмеження або заборону на імпорт, транзит та експорт об'єктів державного контролю, що можуть переносити особливо небезпечні хвороби, включені до списку Міжнародного епізоотичного бюро, або інші хвороби, що підлягають повідомленню, з окремих держав або карантинних зон у разі підтвердження факту спалаху таких хвороб; здійснює у разі виникнення надзвичайної ситуації державний контроль за проведенням операторами ринку харчових продуктів протиепізоотичних заходів, якщо необхідність такого контролю встановлена законом; підтверджує відкриття мисливського сезону на певній території після проведення обов'язкового епізоотичного обстеження мисливських угідь.

Управління державного контролю забезпечує реалізацію державної політики у галузі ветеринарної медицини, сферах безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, ідентифікації та реєстрації тварин, здійснення відповідно до законодавства державного нагляду (контролю) за об'єктами санітарних заходів, застосуванням ветеринарно-санітарних заходів, охорони в межах компетенції території України від проникнення хвороб тварин з території інших держав або карантинних зон. Управління державного контролю у межах повноважень, передбачених законодавством, здійснює загальну організацію та управління державним контролем на центральному та інших рівнях, включаючи здійснення державного контролю окремих потужностей щодо: безпечності та окремих показників якості харчових продуктів; здоров'я та благополуччя тварин; субстанцій, кормових добавок, преміксів та кормів; дотримання вимог щодо ідентифікації та реєстрації тварин; неїстівних продуктів тваринного походження; ветеринарних препаратів; репродуктивного та патологічного матеріалу; племінною справою у тваринництві; потужностей, на яких здійснюється вирощування, утримування, виробництво, переробка, зберігання та обіг об'єктів державного контролю. Управління державного контролю: подає в установленому порядку пропозиції щодо обмеження або заборони експорту, імпорту, транзиту вантажів і товарів з держав або регіонів у зв'язку з неблагополучною епізоотичною ситуацією на їх території; бере участь у розробленні санітарних заходів, вимог щодо окремих показників якості харчових продуктів, кормів, технічних регламентів та стандартів; розробляє та впроваджує довгостроковий план державного контролю у сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, щороку звітує перед Кабінетом Міністрів України про стан його виконання та оприлюднює звіт на офіційному вебсайті; розробляє для затвердження план щорічного державного контролю; встановлює на підставі результатів проведення аналізу ризику періодичність здійснення державного контролю кожної потужності, що є об'єктом державного контролю; проводить оцінку ефективності ветеринарної адміністрації іншої країни та інспектування потужностей, з яких здійснюється імпорт об'єктів санітарних заходів; затверджує експортні потужності, а також приймає рішення про виключення експортних потужностей або певних видів об'єктів санітарних заходів, вироблених/вирощених на таких потужностях, з реєстру затверджених експортних потужностей; надає пропозиції щодо делегування повноважень державного контролю за харчовими продуктами та/або іншими об'єктами санітарних заходів у встановлених законодавством випадках; організовує співпрацю між компетентним органом та особами, уповноваженими здійснювати державний контроль, в частині застосування процедур, необхідних для здійснення такого контролю; розробляє та здійснює у межах повноважень, передбачених законом, ветеринарно-санітарні заходи з метою охорони території України від занесення особливо небезпечних хвороб, включених до списку Міжнародного епізоотичного бюро, або інших хвороб, що підлягають повідомленню, з територій інших держав або карантинних зон; забезпечує відкритий та безоплатний доступ до реєстрів, ведення реєстрів передбачених наказами Мінагрополітики.

У межах законодавства здійснює ліцензування видів діяльності та реєстрацію ветеринарних препаратів і ГМО-джерел. У межах повноважень, здійснює контроль за видачею територіальними органами документів дозвільного характеру.

Висновки

1. Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів утворено шляхом реорганізації Державної ветеринарної та фітосанітарної служби і приєднання до Служби, що утворюється, Державної інспекції з питань захисту прав споживачів і Державної санітарно-епідеміологічної служби.

2. Держпродспоживслужба входить в структуру Міністерства аграрної політики та продовольства України.

3. Департамент безпечності харчових продуктів та ветеринарії підчиняється першому заступнику голови служби.

4. Департамент безпечності харчових продуктів та ветеринарії складається з трьох управлінь: управління безпечності харчових продуктів та кормів, управління державного контролю, управління здоров'я та благополуччя тварин.

Література

1. Безпечність харчових продуктів та ветеринарія [Електронний ресурс] : <http://www.consumer.gov.ua>
2. Організаційна структура Міністерства аграрної політики та продовольства України [Електронний ресурс] : [http:// minagro.gov.ua](http://minagro.gov.ua)
3. Питання Державної служби з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів/ Розпорядження Кабінету Міністрів України від 6 квітня 2016 року.
4. Положення про Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів / Постанова КМУ № 667 від 02 вересня 2015 року.
5. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади/ Постанова КМУ № 1092 від 10 вересня 2014 року № 442.
6. Про утворення територіальних органів Державної служби з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів / Постанова Кабінету Міністрів України № 1092 від 16 грудня 2015 року.
7. Ракизов А.И. Историческое познание: Системно-гносеологический подход.- М.: Политиздат, 1982.- 303 с.

РОЛЬ ВЕТЕРИНАРИИ В ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ГОСУДАРСТВЕННОЙ СЛУЖБЫ УКРАИНЫ ПО ВОПРОСАМ БЕЗОПАСНОСТИ ПИЩЕВЫХ ПРОДУКТОВ

Савенко М.М., к. вет. н., доцент, Смолянинов В.К., к. вет. н., доцент, Труш А.М., к. вет. н., доцент, Стешенко И.И., ст. преподаватель, Штагер Г.Н., ассистент, Савенко А.Н., ветврач.

Харьковская государственная зооветеринарная академия, г. Харьков

Аннотация. Государственная служба Украины по вопросам безопасности пищевых продуктов и защиты потребителей образована путем реорганизации Государственной ветеринарной и фитосанитарной службы и присоединения к образующейся Службе Государственной инспекции по вопросам защиты прав потребителей и Государственной санитарно-эпидемиологической службы. Госпродпотребслужба входит в структуру Министерства аграрной политики и продовольствия Украины. Департамент безопасности пищевых продуктов и ветеринарии подчиняется первому заместителю председателя службы. Департамент безопасности пищевых продуктов и ветеринарии состоит из трех управлений: управление безопасности пищевых продуктов и кормов, управления государственного контроля, управления здравоохранения и благополучия животных.

Ключевые слова: государственная служба Украины по вопросам безопасности пищевых продуктов и защиты потребителей; департамент безопасности пищевых продуктов и ветеринарии.

ROLE OF VETERINARY MEDICINE IN THE ACTIVITIES OF STATE SERVICE OF UKRAINE ON FOOD SAFETY

Savenko M.M., cand. vet.sci., associate professor, Smolyaninov V. K., cand. vet.sci., associate professor, Trush A.M., cand. vet.sci., associate professor, Steshenko I.I., senior teacher, Shtager G.N., assistant, Savenko O.M., veterinarian.

Kharkiv State Zooveterinary Academy, Kharkiv.

Summary. The State Service of Ukraine on food safety and consumer right protection was established by the reorganization of the State Veterinary and Phytosanitary Service and by the joining to the State Inspection Service for Protection of Consumer Rights and the State Sanitary and Epidemiological Service. The state border guard service is a part of the Ministry of Agricultural Policy and Food of Ukraine. The department of Food Safety and Veterinary Medicine is subordinated to the first deputy chairman of the above service. The department of Food Safety and Veterinary Medicine consists of 3 departments: the

department of food safety and animal feeds, the department of state control, the department of public health and animal welfare.

The department of food safety and animal feeds provides and organizes state control over safety and quality of food products, including agricultural markets; monitoring of feed and water for their suitability for use and the impossibility of transferring animal diseases involved in developing requirements for individual indicators of food quality .

Also to the competence of department of unconcern of foods and forage belong: authority of laboratory on realization of researches (tests) of objects of sanitary measures for the aims of state control; organization of realization is in the laboratories of researches (tests) for the aims of state control; realization of estimation of results of laboratory researches (tests) of standards of objects of sanitary measures is for the aims of state control; organization of selecting of standards of objects of sanitary measures is on the aim of realization of state control; realization of state control is after introduction of the constantly operating procedures based on principles of the system of analysis of dangerous factors and control in critical points.

The department of public health and animal welfare approves annual plans of state control and state monitoring plans; design and implement veterinary measures to protect the territory of Ukraine from especially dangerous diseases from the territories of other states or quarantine zones; analyzes the causes of infectious and other diseases and develop recommendations for their elimination and prevention; provides timely establishment of quarantine; ensure implementation of quarantine measures in the infected and buffer zones, surveillance zone.

The department of state control management is providing state control and organization of public control, including state control of individual facilities. Office licensing activities and registration of veterinary drugs and GMO sources and control of territorial authorities issuing permits.

Key words: State Service of Ukraine on food safety and consumer right protection; the department of Food Safety and Veterinary Medicine.

УДК 594.124:614.31: 619: 568.562.2

ВЕТЕРИНАРНО-САНІТАРНА ЕКСПЕРТИЗА МІДІЙ В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Фодченко І.А. аспірант iren_fodchenko@mail.ru

Сумський НАУ, м. Суми

Касянчук В. В., д. вет. н., професор vkasianchuk@yandex.ru

Сумський НАУ, м. Суми

Анотація. В статтє приведены результаты ветеринарно-санитарной оценки мидий Одесской области, и чилийского и китайского происхождения. По результатам органолептических, физико-химических и микробиологических исследований установлено, что нормативным показателям соответствует только мясо варено-мороженой мидии. Мясо свежей мидии по результатам микробиологических исследований не соответствует государственным нормам по содержанию МАФАНМ и бактерий группы кишечной палочки.

Ключові слова: мідії свіжі, м'ясо мідій варено-морожене, ветеринарно-санітарна експертиза, якість, безпеність.

Актуальність проблеми. Здавна світовий океан був джерелом харчування для людини не тільки рибою, але і безхребетними, які завжди вважались делікатесом. Це ракоподібні (краби, креветки, омари та лангусти), молюски (устриці, мідії), головоногі (кальмари, восьминоги) та голкошкірі (трепанги, морські їжі) [1]. Мідії, серед них, один з найдавніших продуктів харчування людини. На узбережжі Південно-Африканській Республіки (ПАР) (164 рік до н.е.) в печерах, де мешкали стародавні люди, були знайдені залишки їжі і, в основному, там були мідії та устриці. Згодом, починаючи з 13-го століття, почалось їх культивування і промислове вирощування ісландськими моряками [2].

На теперішній час, серед країн світу, перше місце у виробництві та споживанні морепродуктів займає Японія. На її частку припадає близько 8% світового обсягу продукції з нерибних гідробіонтів. Активними споживачами морепродуктів і постачальниками їх на світовий ринок виступають Китай, Таїланд, Південна Корея, Індія, Індонезія, Іспанія, Канада. Сполучені Штати вважаються третім